

Fru Sofie Pedersen

Vadso

Det var meget interessant læsning
i bedt. manusk.

Takk for lånet!

Vennlig hilsen
Johs Helfjord

Gottfred Pedersen

er født 7. desember 1911 i Ekkerøy i Nord-Varanger. Hans foreldre er herredskasserer Edvard Pedersen og frue Født Nielsen.

Hans musikalske evner merkedes allerede før han begynte på skolen. Han sang rent og nøiaktig, og når han i blader eller bøker kom over noter, sprang han straks til sin bestefar (morfar) som var organist og ba ham spille for seg. Han var da i 5-års alderen.

I denne tiden var han engang med sine foreldre i Vadsø på besøk hos sin tante. En dag var gutten ingen steder å finne. Man lette og lette og fant ham endelig midt inne mellom et musikkorps på byens torv.

Da han var 7 år begynte han på skolen. Læreren sa han kunne godt merke at sangtimerne var Gottfred særlig glad i. Det var ikke vanskelig å få ham til å synge med, og rytmen var helt i orden. Sammen med sine kamerater lekte han ofte at han var organist, han fant i fjellet en ~~for~~ sten som han sa var orgel, og hans lille barneansikt strålte når han satt der og lot fingrene løpe over "tangenterne" og før sitt indre øre hørte han sikkert det bruse som av et stort, herligt orgel. Det var en lykkelig tid for lille Gottfred.

Han var en snill gutt, som aldri hadde hjerte til å såre noen. Han var glad i blomster og dyr og stelte med disse, hvor han kunne komme til. Det minste kryp tok han seg særlig av. Han var enebarn men hadde alltid mange og leke med av sine jevnaldrende.

Da han var 12 år fikk han fiolin i fødselsdagsgave av sin mor og far. Det syntes han var festlig. Han var flittig å øve på den, men vilde gjerne være alene når han spilte.

Hans bestefar var nu død, så det var vanskelig med undervisning.

Da han blev så gammel at han skulle konfirmeres, syklet han hver dag 15 km. til Vadsø hvor konfirmationen holdtes og når han kom hjem igjen spilte han alltid den salmen de hadde sunget på konfirmationskolen på orglet han arvet etter sin bestefar. Han hadde lært noterne på folkeskolen og siden arbeidet videre på egen hånd med Dr. F. W. SCHUTZE's "PRACTISCHE ORGELSCHULE" (forkortet bearbeidelse ved Carl Mortensen) som rettleidning. Siden blev han elev av Norsk korrespondenseskole og tok undervisning i flere fag deriblandt musikk og fikk 1 i musikkteori og 1 for flid og orden.

Hans store ønske var å få reise ut å studere musikk og få organist-eksamen og 17 år gammel reiste han til Bergen hvor han studerte ved Musikkakademiet, der fiolinisten Arve Arvesen var direktør.

Dette blev en rik tid for Gottfred, nu kunne han endelig komme blandt mennesker som fullt ut forstod ham og vurderte hans evner.

Hans første lærer i orgel blev organist Lars Heggen ved Korskirken og hans første lærerinne i piano og harmonilære pianistinnen frk. Borghild Holmsen.

Da han hadde studert i 4 måneder fikk han statens friplass (stipendium) i orgel på grunn av sin flid og begavelse.

Der blev holdt elev-aften hvor elevene blev delt i to grupper, (nybegyndere og viderekomne). Gottfred fikk sin plass blandt viderekomne og den 30/6 - 30 spilte han Mendelssohn: Lied ohne Worte (venesiansk gondolsang) fiss-moll og Paradisi: Toccata.

Dette var hans første år i Bergen. Borghild Holmsen sa hun var stolt av ham, for han hadde hevdet seg på elevaften og kunne kappes med dem som hadde studert i flere år og han hadde da bare studert i 5 måneder piano.

Efter elevaften stod der en kritikk i "Bergens Tidende" om Gottfred: Man fikk et bestemt inntrykk av grundig musikalsk tilegnelse, uten spor av noget bravurmessig. Sangerinnen Henriette Heide sa til ham dagen efter: "Takk for igår, å hvor godt det gikk."

Hver skoledag var interessant for ham, og han var begeistret for sine lærere, og disse var godt tilfreds med ham og hans fremgang. Direktøren sa: "Han er så flittig, vi er så fornøyet med ham, det er så godt å ha noen slike elever, slike hjelper vi frem, mitt navn skal stå på hans papirer." Borghild Holmsen sa at Gottfred Pedersen og Harald Sæverud var hennes flinkeste elever og ville ikke tro at Gottfred ikke hadde spilt piano før han kom til Bergen. Hun sa også: "Det er greit at De kan så meget fra før i harmonilæren, (musikkteori) så kan vi komme langt ut med en gang. De behandler sekst-akkordene så godt. Det er noe av det vanskeligste i harmonilæren. De har aldeles fortinlige spillehender, det er et merkelig sammentreff Deres talent og ypperlige spillefingrer. De har så godt et håndlag og anslag, så det er en fornøyelse å spille med Dem, og De som er så flink i harmonilære, må jo eller også være flink. Haddå jeg kunnet, skulle det ikke ha kostet Dem en eneste øre å spille med mig.

Til en av timerne med henne hadde han skrevet noen oppgaver i harmonilære, som hun skulle rette, men fant ikke en eneste feil. Da sa hun: "De er en ordensmann, ikke en flekk å se, jeg er så vant med at mange kommer med skitne bøker, og så skriver De så fjonge noter". Og når han spilte gjennom harmonilæroppgavene (modulasjon) sa hun: "De er den fødte organist, en fortreffelig Bach-spiller.

Hun sier til direktøren at Gottfred i harmonilære greier det på 7 måneder som andre behøver 2 år til. Han blev av direktøren oppfordret til å være med på samspill, direktøren sa det lå så godt for ham. De spilte da sammen blandt annet Beethoven: Frøhlingssonate (fiolin og flygel).

Organist Heggen sa om ham: "Musikken ligger så fint for ham, og det går så godt". Av ham fikk han gratis undervisning i modulasjonslære. En dag Gottfred var og betalte på akkademiet var direktørens frue der og da sa hun til ham: "De som er så flink må skrive til Kirke- og Undervisningsdepartementet efter en fortegnelse over de forskjellige legater og stipendier så kan De søke hvis De skal gå videre".

Sitt andre skoleår i Bergen fikk han organist Trygve Præsttun som lærer i orgel og Borghild Holmsen i piano og harmonilære. Han var meget begeistret for orglene i Korskirken og Sandvikskirken og skriver hjem: "Det har 3 manualer og er yrende fullt av registerknapper. Dere kan tro jeg koser meg i kirken når jeg holder på for mig selv (øver) og boltrer mig mellem registre og alle gode ting. Regers kyrie eleison er vidunderlig og jeg må registrere og gjøre alt selv. Jeg benytter orglets samtlige virkemidler, så nu er jeg riktig i mitt ess, og jeg er sjøleglad fordi alt går så godt.

Han vikarierte som organist i Sjømannskirken på Nordnes i Finsen 1931 for organist Knutsen, og senere vikarierte han i ca. 6 uker for sin lærer organist Præsttun som giftet sig og reiste på bryllupsreise. Likeså spilte han i kirken til Præsttuns bryllup. Han skriver hjem til sine foreldre: "Det går så fint som om jeg skulle ha vært organist alle dager!" Presten i sjømannskirken het Jervell og hadde vært prest i Tana i Finnmark omkring 1909. En annen gang skriver Gottfred hjem og forteller om sine øvelser på orglet: "Dere kan tro det er meget fin registrering. Jeg er ferdig med Reger: Kyrie eleison og er nu begynt på Benedictus også av Reger. Det er så skjønt. Jeg spilte hele Kyrie eleison ganske alene for Præsttun i timen tirsdag og det gikk bare fint." "Det var meget bra, Pedersen," sa han. Videre hadde jeg et koralforspill av Bach over salmen: "I denne søte juletid". Disse koralforspill tjener til å avspeile teksten i en salme. Melodien skinner gjennom de mange figurasjoner. F.eks. I denne søte juletid høres melodien tydelig mens en mengde svevende englestemmer høres i det fjerne.

Han fikk anledning til å høre mange store kunstnere som f.eks. Orloff og Borowsky men sier han: "Jeg vil si ingen gjorde et slikt inntrykk på mig som Orloff både teknisk og især musikalsk sett. Borowsky hadde en helt overlegen teknikk, men han spilte litt for kalt, en kunstner som han måtte kunne spille mere med foredrag og legge mere følelse i musikken. Dette tenkte jeg ved mig selv på konserten, og det samme stod i kritikken

etterpå.

Jeg har vært med Borghild Holmsen på en stor operaaften i konsertpalset. Hun er musikkritiker for "Arbeiderbladet" og inviterte meg med. Det store konsertpalset var utsolgt. Tannhålsner var mektig, å - når basunerne satte i med Pilgrimskoret!"

Han var medlem av en avholdsforening "Håpets stjerne" og fikk her mange gode venner. Han blev valgt til losjens organist og ofte blev han bedt om å underholde på møtene. En gang blev han bedt om å underholde, men han var uforberedt og hadde ingen noter med til underholdning. Han spilte da Hoeg: Sommerfuglvals uten noter (11 sider). Stor begeistring!

I en av timerne spurte han sin lærer: "Hvilket merke liker De best?" og kom så ikke riktig straks med hvad han mente (av flygler) og så begynte læreren å le. "Jeg trodde det var whisky De vilde si", sa han, og så lo de begge hjertelig etterpå. "Nei, det er riktig, De står jo i avholdsforening og dessuten tenker De vel for det meste på musikkinstrumenter, sa han. Læreren likte best Steinway og sønns flygel. Hans lærer sa til ham: "Ja, når man står i en slik forening, da har man et hjem hvor man kommer, på samme tid som man støtter en god sak."

Han tok eksamen på Sandvikens kirkeorgel 5. - 10. juni 1931. Han skriver hjem om sin eksamen: "Mitt eksamens-repertoire var: J.S.Bach: 3 koralforspill (bind V) Det gamle år er gått (nr. 10) Den Herre Krist i dødens bånd (nr. 5) I denne søte juletid (nr. 11) Max Reger: Kyrie eleison (av op 59) J.S. Bach: Tocata og fuge i D-moll (bind 4 nr. 4).

Efter å ha spilt de 4 første, måtte jeg spille et par koralet fra bladet (manual og pedal) samt trio (fremhevet melodi) med for- og etterspill og modulasjon fra en toneart til en annen og jeg måtte forklare hvilke midler jeg benyttet. Som sencor til eksamen var kantor Karsten Solheim. Han fikk med sig til etterayn endel koraler, som jeg hadde harmonisert i løpet av studietiden. Så fikk jeg som oppgave å harmonisere en koral-melodi, utføre en skriftlig modulasjon på 4 takter samt komponere et forspill til en salme på 8 takter med modulasjon til dominanten og tilbake igjen. Alt dette måtte gjøres uten hjelp av instrument og på en times tid.

Jeg har hatt avskjedstime med frk. Borghild Holmsen i piano. Jeg fikk en hel årgang "Tonekunst" av henne, og som avskjed spilte jeg hennes egen "Fjordlandskap" og hun var meget rørt for det. Hun syntes jeg hadde gjort det veldig godt på bare 2 år og vil gjerne høre fra meg i løpet av vinteren. "Er det ikke det jeg alltid har sagt, at De er flink så ung som De er", sa hun.

Lørdag kl. 21 den 13. juni 1931 var vi og hentet eksamens-resultatet. Ja, tenk nu har jeg nådd mitt mål: organisteksamen. Jeg fikk særdeles i alle fag. Borghild Holmsen dekorerte meg med en deilig lyserød rose. Jeg var litt nervøs et par dage før eksamen, men da jeg satte meg

til orglet var det som streket bort og derfor gikk det så godt. Mine karakterer er følgende: Orgelspill a) koraler 1.25 S.tf.
b) større komposisjoner1. S.tf. Praktisk modulasjon ...1.25 S.tf.
Harmonilære1.5 S.tf. Duelighet som organist ved den offentlige gudstjeneste sammenfattes i

HOVEDKARAKTEREN: SÆRDELES TILFREDSSTILLENDE.

Bergen den 13. juni 1931.

Karsten Solheim sencor.

Arve Arvesen
direktør

Kantor og organist ved Domkirken

Borghild Holmsen
teoretiske fag.

Trygve Præsttun
Organist ved Sandvikskirken.

Jeg gikk som i en drøm etter å ha lest gjennom resultatet. Det var strålende sommergeir, som passet akkurat til mitt eget humør. Jeg gikk til en fotograf og tok et billede, sendte telegram til dere at eksamen var over og det blev særdeles i alle fag. Jeg hadde på følelsen at dere sendte svartelegram, og allerede i 6-tiden samme dag kom det. Hjertelig takk, mine kjære foreldre, for alt godt dere har gjort for mig og ofret for mig, jeg glæder mig veldig til å komme hjem til dere.

Han reiste nu hjem til Vadse efter å ha vikariert for organist Trygve Præsttun i Sandvikskirken i 6 uker. Han var bare 19 år gammel og hadde den beste organisteksamen. Nu averterte han at han tok mot elever, og en masse både barn og voksne tok undervisning hos ham i piano, orgel og harmonilære. Likeså holdt han flere konserter på orgel og piano, både på Vadse, Vardø og i Tana, men sin aller første kirkekoncert holdt han i Tana kirke om eftermiddagen samme dag som han spilte til en festgudstjeneste Olsokdagen 27. juli 1930. Da hadde han studert bare et år ved Akademiet i Bergen, og blev rosende omtalt. Han fikk mange gode venner, som virkelig holdt av ham både for musikkens og for hans egen skyld, han var alltid venlig og lett å omgås med, men det var og noen som var misundelig på ham. Disse overså han helt, det arbeide han hadde valgt i livet var så rikt og stort, at han gikk helt opp i det, og han kunne således lett overvinne det som var ondt. Han var dirigent for et salongorkester på 13 mann, musikkforeningen "Fremad", som var meget populær både i Vadse, Vardø og Kirkenes hvor der blev holdt en rekke konserter. Han spilte selv piano i orkesteret, på samme tid som han dirigerte. To ganger i året holdt han elevaftener hvor hans elever fikk anledning å avlegge en prøve på hva de hadde tilegnet sig av musikkyn- dighet. Disse elevaftener var meget populære og stimulerte åleverne til fortsatt arbeide. Han fikk blomster og gaver, som selvblomsterglass, lysestaker, gaffel og skje i sølv med inskripsjon: "Fra takknemlige elever i Vadse". Han gikk med liv og sjæl opp i sitt arbeide og hadde

glede og lykke igjen i rikt monn.

I denne tiden komponerte han endel som kan nevnes f.eks. Vadsø-sangen og Finnmarkssangen. Konsul Andreas Esbensen skrev tekst til disse og bad Gottfred komponere melodiene.

I 1933 ved Vadsø bys 100-års jubileum holdt han en stor konsert i ungdomslaget "Vårbrudd"s lokale. Programmet var:

Bach: Preludio C-dur (av Wohltemperiertes Klavier)

Beethoven: Sonate f-moll: (Appassionata) 1. sats.

Brahms: Vals A-dur. Kjerulf: Vuggesang.

Grieg: 4 lyriske stykker: a) Til våren b) For dine føtter.

c) Liten fugl. d) Hjemve. Sinding: Vårbrus.

Mozart: Tema con 6 variazioni (av sonate A-dur).

Sydney Smith: Vaanfallet.

Chopin: Grande Valse brillante E-dur.

Liszt: Ungersk rhapsodie nr. 2.

Den 10. mars 1934 hadde "Fremad" konsert i Festiviteten og hadde da på sitt program:

Grieg: Konsert i A-moll for klaver og orkester op. 16 (1. sats) solist Gottfred Pedersen, og ved Finnmarkssenderens åpning 17. mai 1934 fikk han i oppdrag av tillidsmannen i Vadsø Terje Wold å arrangere den musikkalske del av programmet. Likeså var han innbudt til festen av A. Røstad i anledning åpningen og der spilte han solo på piano.

Under åpningen av Finnmarkssenderen spilte musikkforeningen "Fremad" en rekke numre f.eks. Keler Bela: Lystspillouverture. Grieg: Springdans (av lyriske stykker op. 47 nr. 6). Jean Sibelius: Sangen om korsedderkoppen. Allan Johansen: Holmenkollmarsj.

I 1935 komponerte han "Haust i hagen".

Gottfred hadde foresatt seg å reise til Oslo for å studere videre, og høsten 1935 reiste han dit og fortsatte sine studier ved konservatoriet som da hadde 700 elever. Han studerte orgel med kantor Arild Sandvold, piano med pianisten og komponisten Halfdan Cleve, kontrapunkt og liturgi med organisten Per Steenberg, pedagogikk med frk. Clara Gran, kor- og orkesterdireksjon med Trygve Lindemann.

Fra det første var han medlem både i Landskoret og Ceciliaforeningen. Dette hadde han veldig utbytte av. Ceciliaforeningen (ca. 110 medlemmer) øvde inn bl.a. Bach's Juleoratorium. Landskoret (ca. 150 medlemmer) hadde som motto: "Syng hans navns ære" og arbeidet under Norges kristelige ungdomsforbund. De øvde inn bl.a. svetseren Hermann Suters store verk "Le Laudi" (Lovsang).

Sin første time i partiturspill med kantor Sandvold hadde han ettpar dager etter han var begynt på konservatoriet. I sin første pianotime begynte han med Grøgs Ballade. Da sa Cleve til ham: "De er flink,

musikalsk sett er De helt all right. De kan velge å spille hva De vil, det er ikke mange jeg kan si det til. Komponerer De? spurte han. Ikke nevneverdig, svarte Gottfred. Nå, ikke vær undselig her, få høre. Jeg hører det på Deres spill at De komponerer", sa Cleve.

I sin første time med Sandvold i orgel spilte han trippelfugen i Ess-dur av Bach, og neste time spilte han preludiet i Ess-dur, som er på ca. 8 sider. Han skriver hjem: "Sandvold bemerket bare etpar småting om det tekniske, ellers fant han behag i det musikalske. Jeg har hørt at han sparer ikke på kritikk hvor det er nødvendig."

Det var almindelig kjent på konservatoriet at Gottfred hadde absolut gehør og rett som det var tok noen av eleverne en tone på et instrument, og Gottfred sa straks hvilken det var uten å se på instrumentet. Da ble det stor ståhei og forundring. Han viste en gang Sandvold sin komposisjon "Haust i hagen" og han sa: "Dette er et meget godt arbeide, Pedersen". Gottfred skriver hjem: "Jeg var svært godt fornøiet med slik omtale av en mann som kantor Sandvold. Han regnes for en av Europas største orgelvirtuoser og den berømte Thomas-kantor i Leipzig, professor Straube, (Bach har hatt samme stilling) som har vært Sandvolds lærer, skal ha sagt: "Nest etter mig er Sandvold Europas største orgelspiller". Videre går det et annet ordtak om Sandvold: "Det er 2 som spiller Bach, nemlig Straube og Sandvold."

Gottfred fikk og somme tider anledning til å prøve orglet i Vår frelsers kirke, og det var en stor begivenhet for ham. Blant annet skriver han hjem: "Det var meget behagelig å spille på". Han arbeider nu med Regers svære koralfantasi over Sions vokter (orgel). Videre skriver han hjem: "Vi har vært en flokk fra konservatoriet i Vår frelsers kirke og hørt Arild Sandvolds orgelresitasjon. Han spilte orgelkomposisjoner fra middelalderen, og han bad mig å bla for sig."

I musikkhistorie var det klasseundervisning og læreren var Wasly von Kvetzinsky. Likeså i formlære var klasseundervisning med den kjente Gustav Fr. Lange som lærer. I liturgi blev gjennomgått de forskjellige slags gudstjenester og styrkebetegnelser i salmer og liturgi forevrig. Lærerinnen var fru Lindemann Hjelle, en søster av direktøren.

Han fikk mange gode venner, Magne Elvestrand, Magnus Landro, Ole Skjerven og Knut Nystedt var han mest begeistret for og var meget sammen med dem.

I orgelbygningslære hadde han ingeniør Leif Saxegård til lærer. Eleverne var på Jørgensens orgelfabrikk og fikk se hvordan et orgel blir til, og fikk lære å rette forskjellige feil og stemme piperne. En tid var Gustav Fr. Lange syk. Da var i hans sted pianisten og komponisten Gunnar Gjerstrøm i formlære, og i en av timerne måtte Gottfred spille gjennom første sats av en Beethoven-sonate (g-moll). Etterpå analyserte

Gjerstrøm den og spurte eleverne om forskjellig. Gottfred svarte ~~da~~ hurtig og riktig. Da sa Gjerstrøm: "Nu kan De ta det med ro, så får jeg høre hvad de andre kan". "Da var jeg stolt", skriver Gottfred hjem. Han beundret og meget sin lærer, Per Stenberg, organist i Markus-kirken. "Han spiller strengt, i streng kirkestil og det er virkelig vakkert", sier han i et av sine brev hjem. Han viser ham en gang sitt vidnesbyrd for organisteksamen i Bergen og hva han hadde spilt. Da sa Per Stenberg: "Ja, da kan De spille orgel, ja", og om hans oppgaver i 3-stemmig imitasjon: "Det er riktig gode motetter, det kan De øve inn i kor". Hans komposisjon "Haust i hagen" liker Magne Elvestrand så godt. Det var Gottfred så glad for. Elvestrand var konstituert organist i Vår frelsers kirke da Alnes døde.

Stadig har han anledning å gå på stor~~o~~konserter og høre verdensberømte kunstnere, f. eks. den verdenskjente pianist Stravinsky og var meget begeistret for ham. Likeså den franske pianisten Cartot (uttales Kårtå) og Horwitz, som han mener må være den største.

I den første tiden han kom til Oslo bodde han i Eilert Sundts gate, men straks over jul flyttet han opp til Arild Sandvold, Bekkelagshøgda. Der var det som å bo på landet, og han hadde det godt der. Han fikk øve så meget han vilde på instrumenterne, han fikk til og med et flygel på verelset sitt, og fikk anledning til å omgås og snakke med mange kunstnere, hvilket han hadde stort utbytte av.

En gang var det selskap hos Sandvold, og der var han sammen med komponisten Gunnar Gjerstrøm, komponisten Johan Evje, som komponerte oratoriet "Kristi Himmelfart" som fikk en fin fremførelse av landskoret, organisten Velle Vellesen og orgelbygger Hilmar Jørgensen. Den siste snakket han med om det påtenkte Vadsø-orgel, som Gottfred så inderlig håpet på at Vadsø kirke engang skulle få. Når han var hjemme i Vadsø holdt han jo gjentakne gange konserter til inntekt for dette orgel. Likeså kom det jo inn en del penger ellers og til dette formål. Endel penger kom også fra Amerika fra Vadsø-folk som i sin tid har reist dit. Han skriver i et av sine brev hjem og forteller om en søndag (før han flyttet opp til Sandvold) han var i Vår frelsers kirke til gudstjenesten og Sandvold spilte Bach's passa-caglia (c). Gottfred satt på orgelgalleriet og Sandvold gav ham et vink om å komme til sig å bla. I en fart for han over noterne med øinene og oppdaget hvor Sandvold var og bladde i rette tid. "Det er moro med litt speaning av og til", skriver han. Han var og til middag hos Sandvolds og hadde det svært hyggelig. Småpikerne spilte riktig bedårende, klart og taktfast. Etterpå lekte alle "sisten" i haven, også Sandvold.

Han innstuderte nu Griegs Klaverkonsert med Cleve og i en av timerne med ham spilte Gottfred Chopins Ballade i g-moll uten å ha gjennengått den med Cleve. Da han hørte den erklærte han at han ikke hadde noe å bemerke hverken teknisk eller musikalsk. "Til pianolærer-eksamen legger jeg i vei med Griegs uhyre vanskelige Ballade", skriver han hjem. "Cleve tror bestemt jeg klarer den. Han sier: "Bravo" rett som det er og: "Ja, det er fint, gutten min". Han sier at jeg snart kan debutere, og når han presenterer mig for andre av sine elever, sier han: "Han er meget begavet, ja, han er den beste av mine". En dag vi holdt på med Balladen, var det et bestemt sted han sa jeg skulle gjøre på en bestemt måte. Imidlertid hadde jeg funnet på en bedre utførelse, som jeg viste Cleve. Han er jo en fremragende tekniker, så han vilde så vidt jeg forsto ikke høre på mig til å begynne med, men sa til slutt: "Nå ja, få se da". Da jeg så viste ham det, ga han mig en durabel klaps på skulderen, og sa med tordenstemme: "De har min aktelse og beste kompliment, herefter skal De få lov å gjøre helt som De selv vil, det hender at man lærer av sine elever, og det der skal jeg huske på". Jeg hadde og et slikt tilfelle hos min lærer, professor Scharwenka, hvor han lærte av mig. " Og så fikk Gottfred av Cleve hans komposisjon op. 19, en klaversonate i d-moll. Utenpå skrev Cleve: "Herr Gottfred Pedersen til venlig erindring fra Halfdan Cleve, Oslo 29. novbr. 1935". "Var ikke det størstet?" skriver Gottfred hjem, "og den er meget vanskelig, som alt det Cleve har skrevet".

En tid spiller han og hans gode venn, Robert Andersen, (fiolinist og lærer ved konservatoriet) sammen fiolin og piano og øver da inn Beethovens Frühlingssonate og Griegs c-moll sonate. Det var Gottfred så begeistret for, og 24. november 1935 spilte de Beethovens Frühlingssonate på konservatoriets musikkafte og 27. november 1935 spilte Gottfred J.S. Bach: Preludium og fuge (es) 3 orgel. I partiturspill har han som oppgave en strykekvartett av Haydn, også kalt "Keiserkvartetten". Den gir veldig øvelse i å lese partitur og noter hurtig. Den var for 2 fioliner, bratsj og cello og disse 4 stemmene på hver sitt system måtte han spille på piano.

Før jul var det eksamen i forskjellige fag. Han skriver hjem: "Nu vil jeg fortelle hvordan eksamen forløp. Onsdag kveld, dagen før eksamensdagen lærte Saxegård oss hvordan vi skulle steame en orgelpipe og finne en hyler. Lørdag var vi i Lilleborg kirke og stente hver vår pipe og fant hver vår hyler. Tilstede var orgelbygger Hilmar Jørgensen, Saxegård og Lindemann. Det gikk fint. Torisdag morgen kl. 9 1/2 begynte eksamen i musikkdiktat. Alle kandidaterne samlet sig på nr. 6 hvor Lindemann spilte gjennom en for anledningen sammensatt melodi på piano strofevis. Han ga opp første tone, resten måtte vi gjøre selv, finne ut

toneart, taktfart og ellers notere ned melodien riktig. For mig var det ingen vanskelighet, enda jeg ikke hadde tatt en times undervisning i det, mens mange av de som har hatt det som fag ikke gjorde riktig. Kl. 10 hadde vi skrift harmonilære. Her måtte vi harmonisere en Steenberg-melodi samt utføre modulasjon fra h-moll til f-dur på to forskjellige måter uten instrument. Mens vi holdt på med dette fikk vi kaffe eller melk og kake til. Det var vaktmesteren og fru Anna Lindemann (mor til direktøren) som oppvartet oss. Det var riktig gemytlig og koselig. Fredag tok jeg eksamen i tonetrefning. Tilstede var Trygve Andersen og fru Hjelle. Det gikk som smurt og fru Hjelle sa siden til mig at det blev l. Lørdag hadde jeg form-lære kl. 11 samt mundtlig harmonilære og elementærteori (musikk-lære). I de to første fag var komponistene Gunnar Gjerstrøm og Gustav Fr. Lange eksaminator og sencer. I form-lære måtte jeg først finne temaerne i en d-moll fuge av Bachs Wohltemperiertes Klavier og det gikk fint. Gjerstrøm spurte f.eks. om temaet kan komme på annen måte enn i begynnelsen. Ja, sa jeg, det kan komme som der (så pekte jeg) temaet stod på hodet. Så måtte jeg analysere en Beethoven-sonate i g-moll, finne temaerne og forklare oppbygningen. Til slutt spurte han hvad som var forløperen for sonaten. Suiten, sa jeg. Og hvad en symfoni var. Jeg svarte at symfoni betyr samklang og var en sonate for orkester f. eks. I musikalske fremmedord (italienske) svarte jeg rett på alle. I mundtlig harmoni måtte jeg forklare en rekke akkorder og toner og benevne dem riktig samt påvise en rekke modulasjonsmidler, men før jeg var ferdig sa Lange at det var all right. I modulasjon for pianolære måtte jeg improvisere 4 modulasjoner på piano, det var Lindemann, og han ga mig l på stående fot. "Den skal De få en ener for", sa han. Jeg har hatt meget å gjøre i denne tiden, jeg har ikke tapt mig og er ellers akkurat som før, bare det at jeg har fått fem enere. Nu er jeg sjeleglad og skal nu kose mig i jula. Jeg har forresten fått en liten "jobb" l. juledag. Jeg fikk oppringning fra Barrat-Dues musikk-institutt om jeg vilde utføre orgelledsagelsen til Alnæs's julemotett for kor, solo og orgel. Det er pianisten Dag Kristoffersen som dirigerer og gudstjenesten for øvrig spiller den blinde organist Geburg Aasland, men Kristoffersen vilde ikke plage ham å lære utenat, derfor spurte de mig. Oppførelsen finner sted i Ulleren kirke. Det blir morsomt. Etterpå er jeg buden til middag hos kantor Sandvold. Han var ofte og spilte på forskjellige tilstelninger omkring i byen. Blandt annet på diakonskolen og lærerskolen. Den sistnevnte hadde engang fest for samtlige landets ungdomsskoler og tilstede var ca. 500 mennesker. Da spilte han et preludium i c-moll av Chopin og Bryllupsdag på Trollhaugen av Grieg, Fjordlandskap av B. Holmsen og Allegro Burlesco av Kuhlau. Det gikk hare fint og de klappet lenge.

I denne tiden komponerte han fugen med koralen: "Kirken den er et gammelt hus". I mars måned 1936 fikk han organiststillingen på Kirkenes. Han avbrøt ikke sine studier for å reise dit da, man fikk vikar til han blev ferdig i Oslo. Lønnen var ikke stor, men han kom til å få masse elever der, og var riktig glad for å ha fast stilling og å ha trådt inn i organiststanden. Han fikk telegram fra Kirkenes sålydende: "Menighetsrådet og formannskapet ansatt Dem som organist. Hilsen ordfører Dørum, Bernhoff Hansen".

Han forbereder sig nu til eksamen og skriver hjem: "Til organisteksamen må man i år spille til en gudstjeneste og avlegge eksamen i kontrapunkt, ikke som før fremlegge tidligere skrevne arbeider". Den 21. mars 1936 var han i Grorud kirke og spilte til et bryllup og 22. mars 1936 komponerte han: "To ranke graners alterlys". Han var og buden til å være med å feire dette bryllup og hadde det meget hyggelig der blandt mange kjekke mennesker. Brudens navn var Jenny Røed og brudgommens Magnus Arne. Brudgommens søster, Anny Therese Arne, elev av Dagmar Fischer ved konservatoriet (stemmebruk og deklamasjon) og Sylau Creutz (piano) blev 3 år senere fru Gottfred Pedersen. Han fikk i denne tiden brev fra sognepresten i Sør-Varanger, herr H, Aanstad, som oversender ham beskikkelsen som organist ved Kirkenes kirke og ønsker ham lykke til og godt samarbeide i Herrens hus.

Før han reiste til Oslo tok han undervisning pr. Norsk korrespondenseskole også i dobbelt bokholderi med revisjon og tok nu, altså mars 1936, eksamen i disse fag med karakter Bårdeles i begge fag. Han skriver nu hjem at det begynner å nærme sig eksamen ved konservatoriet. "Pianostykkerne spiller jeg utenat nu, det er Chopins h-dur nocturne samt Griegs hovedverk for klaver nemlig Balladen. For orgel blir det Bachs preludium og fuge d-moll (3. bind). Den er meget vanskelig, men går bra allerede.

Den 21 april spilte han Griegs Ballade utenat på musikkafteften ved konservatoriet, samt Beethovens klaverkonsert c-dur solopartiet Wanda Dabrowska og annet klaver Gottfred Pedersen. Likeså spilte han Griegs Ballade i universitetets Aula på en offentlig elevaften 15. mai, og 19. mai blev hans komposisjoner romancerne: "To ranke graners alterlys" og "Haust i hagen" suget av sangeren Gunnar Ihle på konservatoriets musikkafteften med pianoledsagelse av Gottfred Pedersen. Efter konservatoriets Aulaaften fikk de opptredende kritikk i Oslo-avisene. Om Gottfred stod: "Gottfred Pedersens myndige tolkning av Griegs Ballade".

Den 29. mars 1936 medvirket han ved en kirkekonsert i Ski kirke. Det var Kolbotn damekor med dirigent Bekkelagsorganisten Arne Ertnar. Solo spilte Gottfred Bachs trippelfuge ess-dur. Han skriver hjem og forteller om dette og sier: "Jeg fikk noterne dagen før konserten, det

var 5 korverk jeg skulle akkompagnere. Jeg så på det hele 3/4 time og fikk ingen prøve med koret samt fikk jeg bare kikke litt på orglet en halv time før konserten, men alt gikk godt, og det pussige var at jeg ikke kjente nervositet et øieblikk."

I april 1936 skriver han hjem: "For tiden vikarierer jeg i Hovik kirke, hvor både Ludvik Nielsen og Rolf Karlsen har vært ansatt, og hvor Ludvik Lindemann fikk ansettelse. Lindemann er i Tyskland og studerer med professor Kempff. Jeg får kr. 15,- for høimesse, kr. 10,- for aftensang, kr. 10,- for brudevielse, så det blir både praksis og lønnepengen."

Mai 1936 tok han både organist- og pianolærereksamen og tok karakteren Særdeles i alle fag. Til organisteksamen fremstillet han sig til den fastsatte prøve i orgelspill, praktisk modulasjon, harmonilære og kontrapunkt. I orgelspill for manual og pedal foredroges en koral etter eget valg på 3 forskjellige måter, en forelagt koral fra bladet med forskjellig registrering og J.S. Bach: Preludium og fuge d-moll (3. bind) vanskelighetsgrad D. Som prøve i praktisk modulasjon improvisertes sådanne overganger og mellomspill som er nødvendig til gudstjenesten. Ved skriftlig prøve i harmonilære blev en oppgitt koralmelodi harmonisert for blandet kor og oppgaver i modulasjon utført, begge deler uten hjelp av instrument. Til bedømmelse i kontrapunkt blev fremlagt tidligere skrevne arbeider. Derefter meddeltes følgende karakterer: Orgelspill a) koraler og liturgisk spill 1. Særdeles t.f. b) større komposisjoner 1.25 Særdeles t.f. Praktisk modulasjon 1.5 Særdeles t.f. Harmonilære 1.5 Særdeles t.f. Kontrapunkt: En femstemmig koralfuge for orgel (d-moll) og en firstemmig bearbeidelse av en oppgitt cantus firmus. Dueligheten som organist ved den offentlige gudstjeneste sammenfattes i Hovedkarakteren 1,32 Særdeles t.f.

Oslo 29. mai 1936. Trygve Lindeman direktør, Arild Sandvold, Per Steenberg, censor, Gunhilda Bogsrud, Rolf Karlsen, Gustav Fr. Lange, Signe Lindeman Hjelle, Trygve Andersen

Gottfred Pedersen har vært elev ved musikkonservatoriet 2 skolehalvår i orgelspill for Arild Sandvold, i pianospill for Halfdan Cleve, i kontrapunkt for Per Steenberg, i pedagogikk for Clara Gran og i kor-direksjon for Trygve Lindeman samt i bifagene med undtagelse av historie, tonetrefning og diktat. De enkelte bifagskarakterer var: Musikklære 1.75 Formlære 1. Kor-direksjon 2. Tonetrefning 1. Musikkhistorie 1.75 Orgelbygningslære: Bestått. Musikkdiktat 1. Liturgi 1. Hans orden og oppførsel har vært utmerket. Trygve Lindeman.

Til pianolærereksamen fremstillet han sig til den fastsatte prøve i pianospill, innstudering av et ⁶⁻kjent pianostykke og praktisk undervisning. Som prøve i pianospill foredroges: Chopin: Nocturne (H) og Grieg: Ballade (g) op. 24. Ett oppgitt (ukjent) pianostykke instudertes (ca. 20 minutter)

og forsyntes med fingersetning og pedalbetegnelse. Til den praktiske undervisningsprøve undervistes en elev. Derefter meddeltes følgende karakterer: Solospill: 1.25 S.t.f. Instudering: 1.25 Særdeles t.f. Fingersetning, pedalbetegnelse og undervisning: 1.25 Særdeles t.f. Duelighet som pianolærer sammenfattes i Hovedkarakteren 1.23 Særdeles t.f.

Oslo 29. mai 1936. Trygve Lindeman (direktør) Tora Bratt (cencor) Halfdan Cleve, Daniel Løvdal. Arild Sandvold, Gustav Fr. Lange.

Gottfred Pedersen har vært elev ved musikkonservatoriet 2 skolehalvår i pianospill for Halfdan Cleve, i orgelspill for Arild Sandvold, kontrapunkt for Per Steenberg og 1 skolehalvår i pedagogikk for Clara Gran og i kordireksjon for Trygve Lindeman, samt i bifagene: Musikk-lære og formlære. Bifagskarakterene var: Musikk-lære 1.5, formlære 1, tonetrefning 1, musikkdiktat^l, praktisk modulasjon 1, harmonilære 1 og musikkhistorie 1.75. Hans orden og opførsel har vært utmerket. Trygve Lindeman.

Gottfred skriver hjem: "Jeg er meget godt fornøiet med resultatet, ja strålende, tenk så mange enere. Den beste eksamen jeg kjenner til her. De andre var så imponert over mine karakterer. Jeg har de fleste enere.

Han reiste nu hjem og 14. juni 1936 overtok han stillingen som organist ved Kirkenes kirke. Likeså averterte han at han ga musikk-undervisning, og der meldte sig massevis av elever både barn og voksne. Nu blev klokkerstillingen i Vadsø ledig og Gottfred blev bedt om å søke denne, hvilket han og gjorde. Han fikk den, og kort tid efter blev den kombinert med organiststillingen i Vadsø, og nu fikk han derfor begge disse stillinger, dertil var både han og hans tidligere elever glad over å kunne fortsette med musikken.

Gottfred var nu 25 år. Han var eneste Nord-Norges medlem av Norske Musikk-læreres Landsforbund N.M.L.F. Dette forbund opptar kun utdannede musikk-lærere som medlemmer. Han hadde og i denne tiden en rekke radiokonsserter, likeså koralaftener og konsserter i Vadsø kirke og han stiftet et damekor som assisterte i kirken.

En tid var han også dirigent for Vadsø mannsangforening.

--- Han holdt foredrag i kirken om kirkesang (menighetssang) og arbeidet for å fremelske kirkemusikk og salmesang især i Palestrinastil. 7. desember 1937 komponerte han et koralforspill til en norsk folketone for orgel: Høyr, kor kirkeklokka løkkar. Han innøvet og et kor, som fremførte Eyvind Alnæs's julemotett første juledag.

Han stod i brevveksling med sine musikk-venner i Oslo, især med organisterne Knut Nystedt og Magne Elvestrand og de betrodde hverandre sine planer, sendte hverandre sine komposisjoner og kritiserte hver-andre som gode venner på ærlig vis. Han arbeidet stadig videre på sin

utvikling i musikken. Gjennom radioen hadde han anledning til å følge med alle store konserter i inn- og utland, hvilket hadde stor betydning for ham. Han sa ofte at han meget heller vilde bo i Vadsø og der arbeide for musikkens utvikling både blandt barn og voksne, enn bo i hovedstaden i det ustanselige jag. Her hjemme fant han best sig selv og hadde mere ro til å arbeide som han ønsket, og her tjente han jo så godt at han hadde ingen økonomiske bekymringer. Den 29. april 1938 debuterte sangerinnen Astrid Tangen i Vår frelses kirke og sang bl.a. Gottfred Pedersen: "To ranke graners alterlys". Den 5. august samme år komponerte han et koralforspill til en norsk folketone for flygel orgel: "Gud, la oss i din kunnskap fremmes."

Den 13. september 1938 debuterte han som pianist i Aulaen. Han var den første debuterende mannlige pianist fra Finnmark, og han var kjent som verdens nordligste pianist. Ved sin debut i Aulaen assistertes han av sin venn og studiekamerat fiolinisten Robert Andersen (lærer ved konservatoriet). Disse spilte sammen: Beethoven: Sonate f-dur for (Frühlings-sonaten) og Grieg: Sonate c-moll op 45 for fiolin og klaver. Fiolin og klaver, Solo spilte Gottfred: Bach-Liszt: Orgelpreludium og fuge, a-moll, Grieg: Ballade, Chopin: Nocturne h-dur og Chopin: Barcarole, fiss-dur. Han fikk telegrammer fra Vadsø, Vardø, Kirkenes og Tromsø i anledning debuten og blomster fra venner i Oslo. Det var en stor og rik dag, som han lykkelig levet videre på. Morgenposten skrev i sin kritikk: "Det hender ikke ofte at vi har debutanter fra Finnmark i Aulaen, og det var gledelig å kunne konstatere at resultatet av konserten blev så helt gjennom vellykket. Gottfred Pedersen har en fast god hånd, egal, klar teknikk og dertil et vakkert anslag. Altsammen godt å ta med på kunstnerbanen. Griega Ballade er litt av en modenhetsprøve og vi kan trygt si at debutanten bestod prøven med glans. Både konsertgiveren og hans partner blev applaudert på det livligste." Arbeiderbladet skrev: "Det var en meget sympatisk og lovende debutkonsert vi fikk høre i Aulaen igår av pianisten Gottfred Pedersen. Det innledende verk Bach-Liszts preludium og fuge a-moll fikk debutanten frem så klart og musikkmessig fyndig at han alt her manifesterte sig som et bemerkelsesverdig talent." Dagbladet skrev: Gottfred Pedersen, gårdsdagens klaverdebutant i Aulaen, er en begavelse av de sjeldne. Han har en fasthet, klarhet, rapiditet han klarer de vanskeligste skjær uten å blunke, han har i det hele tatt et pianistisk grep på oppgaven som imponerer." Morgenbladet: "Det er noget ærlig villende, noget vederheftig ved pianistens spill, først og fremst i klassisk musikk. Det var meget bifall og konsertgiveren måtte tilslutt spille ekstra." "A.B.C." utgitt av fedrelandslaget: "Den unge Gottfred Pedersen har lært meget i en solid skole. Hans teknikk er ganske høit oppdrevet, og han kunde sine ting. Han spilte sundt og djervt, som det mannfolk har ser ut til

å være. Jeg har å fastslå at debutkonserten blev en av de beste jeg har hørt på hjemlig grunn".

Han hadde god grunn til å være fornøiet, han blev og i disse dage forlovet med frk. Anny Therese Arne, Villa Fjellvang, Grorud, datter av fabrikkesp. Ole Arne og frue Marie. Han reiste så igjen til Vadsø, hvor han hadde sitt arbeide.

Hvert år før jul arrangerte han kirkekonsserter til inntekt for menighetspleien. Likeså holdt han sine årlige elevaftener og Anny Therese medvirket (opplesning). Publikum mottok det med stor begeistring. Han komponerte nu Bryllupssalme (til Landstads rev. nr. 717) Bl. kor, altså 1938.

I 1939 den 2. juli var han solist i radioorkestret i Oslo. Dirigent var Øivind Fjellstad. Han spilte da: Ludvåg van Beethoven: Konsert for klaver og orkester, c-dur nr. 1 (op. 15), Allegro con brio-Largo-Rondo. Kadensen i 1. sats komponerte Gottfred. Fjellstad var meget begeistret for den. Der kom mange telegrammer fra begeistrede radiolyttere. Dønn 8. juli 1939 blev Anny Theres Arne og Gottfred Pedersen viet i den vakre kirken på Grorud av pastor Finnstad, og bryllupet feiredes i villa Fjellvang, Grorud. Organisten Knut Nystedt spilte under vielsen. Ellers var det meget sang og musikk ved bryllupsfesten. Magne Elvestrand og Knut Nystedt, som var gjester, gledet de øvrige med sin musikk. Brudgommen blev og bedt om å spille, hvilket han også gjorde. Der blev spilt både firhendig og solo. Det var en strålende dag med sommer, sol og glede.

Efter å ha tilbragt et par uker på Fjellvang, reiste nu de nygifte til Vadsø, hvor de innredet sig et deilig hjem. Han arbeider stadig med en stor elevflokk, er klokker - organist i Vadsø kirke og Vestre-Jakobselv kapell.

Den 11. juli 1939 komponerte han et koralforspill til den norske folketone (for orgel): "Ingen vinner frem til den evige ro", og 21. juli samme år komponerte han to koralforspill til norske folketoner (for orgel). Den ene var: "Herre jeg hjertelig ønsker å fremme din ære", den andre: "Eg veit i himmerik ei borg." I 1940 komponerte han præludium med koralen: "Kirken den er et gammelt hus" og samme år bearbeidet han Vadsø-sangen for et 2 st. barnekor, 4 st. damekor og 4 st. mannskor samt 4 st. bl. kor.

17. mai 1940 komponerte han for orgel: Improvisata over den norske folketonen: Hellig Olav og i desember 1940 bearbeidet han for bl. kor den norske folketone: No koma Guds englar. Den er tilegnet prost Martin Tveter, som han arbeidet lengst saamen medi Vadsø, og den utkom på Norsk Musikkforlag før jul 1941. Fra okt. 1939 til okt. 1940 komponerte han:

Konsert for klaver og kammerorkester og 12. mars 1941 komponerte han et koralforspill til den norske folketone (orgel): Herre Gud ditt dyre navn å ære.